

ORSZÁG

VILÁG

GELLER ÖDÖN

társadalmi, művészeti és irodalmi

BCU Cluj / Central University Library Cluj

országos riportlapja

1938. XII. 1. — XXVII. évf. 23. sz.

(Bejegyezve: Trib. Arad, Secția III-a
Con. Dos. Nr. Prea. 8./1938/2.)

SCHUTZ
POSZTÓ
HAGYÁRUHÁZA

ÉRTESÍTÉS!

Karácsonyi vásárunkat, úgy mind eddig is,
ebben az évben is

december 1-én nyitjuk meg

Karácsonyi vásárunk üzletházunk összes helyiségeiben kerül lebonyolításra és különösen felhívjuk i. t. vevőink figyelmét emeleti kiállítási helyiségünkre, ahol több, mint 50.000 drb. különböző legszébb, legújabb disztárgy és háztartási cikk kerül 20—30%-os árengedménnyel eladásra.

Olcsó árainkon felül minden vevőnknek december 1-től kezdődőleg ajándék-szelvényt adunk, mely szelvények tulajdonosai a sors szerencséjére bizva, Lei 50.000 értékű különböző ajándékot nyerhetnek. Ezen ajándékozási akciónk már közismert.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
72 főnyi begyakorlott személyzetünkkel, 3 pénztárnál és 3 csomagoló-asztalnál különös gonddal, figyelemmel, előzékenységgel és gyorsasággal tudjuk minden vevőnket kiszolgálni.

Igyekszünk ebben az évben is hivatásunknak megfelelni és minden vevőnknek sürgősele beszerzésében nagy választékkal és olcsó árakkal segítségére lenni.

Kérjük, hogy meghívásunknak tegyen eleget és látogassa meg vételkötelezettség nélkül üzletházunk földszinti és emeleti kiállító helyiségeit.

Tisztelettel:

Szabó Albert

üveg- és porcellánagyáruháza

Rorate coeli...

(Beküldött kézirat.)

Atyámfiái, akik borus homlokkal, görnyedt háttal, üres zsebbel és gondoktól forró fővel robotoltjátok le a feyencszürke hétköznapokat, atyámfiái, akik nyütt testeket minden istenáldotta-istenverte nap a nyomoruság Prokrustes-ágyába fektetitek és minden szürkülő hajnalon fáradtabban s erőtlenebbül vágtok neki újra a munka végeláthatatlan rendjének ,atyámfiái, észreveszitek-e egymás szemén, hogy valami messi fény lángot gyújtott fel benne, meglátjátok-e embertestvéreitek arcán, hogy valami messi öröm üzenete pirosra fõsti sárga színét.

Egész világunk: egyetlen fáradt szürkeség.

Szürke fölöttünk az egek kriptája, szürke lábunk alatt a sár, se a napsugár ragyogó tüze nem lop bele szint, se a hó nem puderozza el a világ öregedõ arcát. Csak elõrebámuló szemünk lát világosságot az egymásra terpeszkedõ napok sikátoraiban. Valahol messze gyertyát gyújt meg egy sápadt, keskeny kéz és ennek a gyertyának fénye izzóbb, mint az izzó szén fénye s tündöklõbb, mint az olasz ég.

Ezt a fényt meglátja a megvakult szem, ez a fény belevilágít a hitetlenség sötétjébe.

Rorate coeli, egek harmatozzatok.

Harmatozzatok békét, harmatozzatok derût és áhítatot, az életnek, nyugalmat és elpihenést a vivódó gondolatnak. Harmatozzatok hitet a kétkedõknek, puha fehér kenyér illatát az éhezõknek, harmatozzatok zsongító irt a fájdalomra, harmatozzatok, ó harmatozzatok irgalmas álmot, hadd álmódhasson ölelõ férjrõl az elõzvegyült aszszony, gügyögõ gyerekrõl a magtalan, álmódhasson boldog megérkezésrõl az élet alágyürtje, hadd álmódhasson szinrõl és fényrõl a vak és hadd álmódhasson egészségrõl a halál jegyese.

Advent van s nagy készülõdések melegednek fel szí-
vünkben. Napjaink már mesgyések a szent estével s ben-

Egy lapra fizessen elõ,
de az az egy — jó legyen!

nünk elfelejtett, régi dallamok uj,onganak föl s elfelejtett régi csókok ize édesítik meg szánkban. A szavunk csöndesebb lesz, a nézésünk melegebb. Megszelidül bennünk az állat, a szeretet és jóság titkolt és takargatott fiatalkori bünei kezdenek újra csábitani. Oh, be jó lenne így örökké karácsony fele fordult arccal menni országutakon és sikátorokon keresztül, pislákoló gyertya és pislákoló hit tüzcsovás menyei fényében. Milyen jó lenne újra ministráló gyerekek karingjét felölteni, ködös hajnalokon ijedten felébredni s kezünkbe venni a tömjéntartót s a szivek csöngetyüivel csilingelni a közeledő ünnep, a legdrágább, a legkedvesebb vendég elé.

Mindent kockáztatott, mindent megkísérelt már ez a nemzedék. Mindent el is vesztett.

Az adventi készülődés áhítatos megindultságában most végső menedékül, atyánkfiai s mellünket verdesve keressük az égi igazolás s földi elégtétel utját. Mert bűnös kézzel nem gyújthatjuk majd meg a karácsonyfa gyertyáit s fekélyes lélekkel nem állhatunk majd alája. S ha bűneinket nem is vezekelhetjük le a készülődés adventi napjaiban, legalább álmodozzunk a jobb jövőnek, az örök békeességnek, a különbb, a jobb, a nemesebb és igazabb, a megértőbb és megbocsátóbb, az emberebb ember megszületésében.

KEDVES SZERKESZTŐ ÚR, hanem a komoly valóságot az esővel, sárral járó őszi időközli, mert tényleg az a helyzet, hogy a Mucius Scevola- járás évek óta gyakori és alapos panaszok tárgya Aradon, ucca kocsiúti része gyalogosan nem járható. A kocsik és egyéb járművek számára is problémá a vastag, ragadós sár ellenállásának leküzdése. Valószínű, hogy a városi üzemek vezetői már észrevették ezt a lehetetlen állapotot, mint ahogyan a szintén itt lévő Téba kötszövőgyár is kétségkívül megérzi a sár okozta nehézségeket. Az ucca lakói most már remélik, hogy végre a közüzemek és a Téba közös intervenciójára mégis történik valami a Mucius Scevola-ucca rendbehozatala part. Ez a panasz nem tréfa, érdekében.

PAPLAN és FÜGGÖNY különlegeségek

RUTTKAY & BOTYE

cégnél, fehérnemű kelengyevállalat.

A dráma ujjászületése

Végig a világon mindenütt meghalt, elpusztult a dráma. Nem bírta ki a nagy világrendést, a háboru, a forradalom és a béke sok minden nyomorusága annyi más értékkel együtt rombadöntötte, megölte a drámát is. Jóformán csak az emléke maradt meg és ezen az emléken rágódik ma a drámaíró, a színház és a közönség. Mind a három tanácstalanul áll, egymástól várja a segítséget és mivel ez a segítség késik, bekövetkezett az, amit színházi nyelven rossz konjunkturának neveznek. Egy pár kivételesen szerencsés — és mondjuk meg mindjárt: a véletlen révén szerencsés — színháztól eltekintve

a színházak mindenütt üresek, mindenütt a nagy világon krízis fenyegeti a színházi vállalkozást.

Nem valószínű, hogy ennek csak gazdasági okai vannak. Hiszen az ugynevezett nyugati országokban is, amelyeknek bőségesen van pénzük, megcsappant a színházbajárók száma. Vagyis az emberek elsősorban azért nem járnak színházba, mert az, akit a színházak játszanak, nem tetszik nekik.

Hiába az író iparkodása, a színész mesterkedése, a színház ambiciózus, becsületes munkája, áldozatkészége, a közönség szertenéz és nem leli kedvét abban,

BCU Cluj / Ceramit Kaprsity Library Cluj

A háboru után jámbor együgyűséggel azt hittük, hogy rövidesen minden a régi kerékvágásba jön, elhalványodnak a fájdalmas emlékek, meggyógyulnak a sebek, visszatér a régi világ minden szépsége és öröme, ott folytatódik minden, ahol 25 évvel ezelőtt abbahagytuk. Nem így történt.

A nagy vérontás után nem ásták el a harci bárdot és a békepipa füstjét ma is még egymás orra alá fujjuk. Hogyan is élhetett volna meg ebben a levegőben, ebben a

Egy lapra fizessen elő,
de az az egy — jó legyen!

talajban a dráma, amely bármilyen sokféle külön-külön egyedből összeverődött, de gondolatban, érzésben, izlésben valahogyan mégis egymáshoz hangolódott tömeg lekéhez próbált beszélni?

A drámairók közül az óvatosak, a higgadtak, a fiatalon is már öregek, a kezdésben is már rutinosok, ma is azt írják, amit a háboru előtt irtak.

Ezek számára nem történt semmi, ezeknek a világ ma is még a régi jó, békebeli világ. Formáik, kitalálásaik, figuráik nem frissültek meg, elmésségük, gondolatviláguk a régi. Egy szájjal fujnak hideget és meleget, keveset kockáztatnak és aránylag elég jól járnak. Emlék és remény egyszerre elég kapós portéka. De vannak olyanok is, akik valamilyen formában bele akarnak illeszkedni a ma életébe és a jobb jövőért akarnak dolgozni. Ezek a szinpadon is ezt az új éfet, ezt a megváltozott világot akarják adni és kapni.

Az új embert új szenvedéseivel (és új örömeivel), a vajudó új világot új törekvéseivel és átformálódott gondolkodásával.

A szétroppant régi világ e szeszélyes korában éppen csak a dráma keretei maradtak épen, csak a dráma törékeny váza állt ellen diadalmasan a rettenetes viharoknak?

Még mindig a szerelmi háromszög az a fal, amelyben a drámának győznie kell? Ki hiszi ezt el?

A dráma meghalt. De ujja fog születni. Ma még csak tapogatózó kísérletek, próbálkozások, ígéretek beszélnek az újjászületésről, de jön feltartóztatlanul a hosszú szünet után.

AZ ARADI KÖZÜZEMEK kocsiszolgálat szerelési üzembelső ügyvitelénél is nagy mének helyére kerülnek, míg változások mentek végbe és a szerelési műhelyeket a további átalakítások, módosítások és ujitások várhatók a garázstelepen helyezik el, amivel központosítják a gépkocsi szolgálat műszaki osztályát. Áttekinthetőbbé válik a munka, jobb az ellenőrzés és még. Így többek között **Tripa Mihail**, az üzemek igazgatója elhatározta, hogy a központi az irányítás, ugyanekkor pedig irodákat a vasut környékén meg takarítást is jelent az helyezze el, az itt ezidőszerint új beosztás a közüzemek is rendelkezésre álló üzemi üzentára javára. célokat szolgáló ingatlanokon. Az irodák a közuti gép-

Egy lapra fizessen elő,
de az az egy / jó legyen!

**Az Ország-Világ keresztmetszetben bemutatja
olvasóinak azokat, akikkel mostanság mind
sűrűbben, — lépten-nyomon találkozik**

Az **Ország-Világ** szörnyszülött-gyűjteményéből legutóbb bemutattunk három jellegzetes figurát, akiket a háboru utáni élet, a lehetőségek és a lehetetlenségek termeltek ki. Ezuttal három újabb típussal szolgálunk olvasóinknak. Olyan egzisztenciákkal, akiket már nem is lehet egzisztenciáknak nevezni, akik esett, elgázolt áldozatai az élet egyre fonákabbá váló menetének. Szerencsétlen emberek, akik máról holnapra tengetik életüket. Ezekről a szerencsétlenekekről általában szeretnek gunyosan megemlékezni, kerülik őket, sorsuk az élet számkivetetjeinek sorsa. Pedig több kíméletet, szánalmat és segítséget érdemelnek. Már csak azért is, mert senki, aki gunyolódik felettük, aki messze kerüli őket, nem tudhatja, mikor indul meg saját lába alatt a föld...

BCU Cluj / Central University Library **A „TARHÁS“**

Ki ne ismerné? Van ember, akinek néhány lei csörög a zsebében és még le nem vágta volna valamelyik „tarhás“, akik közül bármelyik jobban tudja, hogy kinek mikor van pénze, mint a legelkeseredettebb hitelező? Mindannyian ismerjük a „tarhást“, aki ilyen, vagy olyan ok miatt képtelen elhelyezkedni, már évek óta állás nélkül teng-leng s aki azokból az előre megállapított adományokból él, amelyeket önkéntesen vetett ki ismerőseire és amelyekért pontosan jelentkezik a hét, vagy hónap bizonyos napján. Szatmáron és Kolozsváron, Brassóban, Aradon, Temesváron egyaránt megtalálhatók ezek az emberek, illetve ők találják-meg azokat, akiktől pénzt lehet és remélnék kisajtolni.

Módszerben, receptben különböznek egymástól a „tarhások“, de jellegében mindenütt azonos ezeknek a szerencsétlen embereknek a „munkája“. Egyik így állítja meg áldozatait:

„Jaj, milyen jó, hogy találkozunk, tizenhárom lei és ötven banira van szükségem, egy kérvényt kell beadnom és nincs csak öt lei ötven banim...“

Vagy:

„Nézze csak, drágám, egy táviratot kell feladnom, amelynek elküldése ötszáz lei azonnali megérkezését jelenti számomra, adjon hát husz leit, hogy elküldhessem a táviratot...“

Máskor közlik, hogy napok óta nem ettek, hogy a cipő-

jük rongyos, hogy erre, vagy arra kell a pénz és legtöbbször sikerül is több, kevesebb alkuval összeszedniök azt a pár leit, amire maguknak, esetleg családjuknak szükségük van, hogy aznap ehessenek.

Ha szabadna tanáccsal szolgálunk a „tarhás“ bemutatása alkalmával, azt mondanánk mindenkinek, aki megengedheti magának a kért hu'sz leiek „kiutalását“:

ne sajnálja azt a néhány leit, amit ilyen célokra fordít, mert valóban elgázolt, szerencsétlen embereken segít.

Nem tévesztendő össze természetesen a „tarhás“ a vágókkal, a zsarolókkal, akik aktatáskával a hónuk alatt mindenütt ott vannak, ahol valami pizsok található és remélhetik, hogy a pizsokból profitálhatnak. Ezek az urak nem érdemelnek kiméletet és sajnálatot, de a „tarhás“, az más.

Elgázolt, szerencsétlen, esett áldozata a fejetetejére állított társadalomnak.

A „LEÉPITETT“

szintén hasonló „egzisztencia“, rokona a tarhásnak, majdnem azonos ezzel. Mindössze az a különbség, hogy a „leépitett“ csak nemrég óta szerzi meg ilyenmódon kenyérét, mert azelőtt, nem is olyan régen, még állásban ült. Bankot igazgatott, valamelyik közhivatal egyik íróasztala mögött ült, egyszóval állásban volt, de kiejtették a kenyérből és most már felélte csekélyke tartalékát, eladogatta „felesleges“ ruháit, lakásberendezésének minden nélkülözhető tárgyát s most a jóérzést kénytelen vásárra vinni, hogy elfelejtse a szégyenkezést, elfelejtse a tegnapot és tegnapelőttöt s kizárólag annak a pár percnak éljen, mialatt „levágja“ áldozatát. Ezek az emberek előszeretettel — ha ugyan lehet ennél a kényszerű helyzetnél „előszeretetről“ beszélni — állnak lesbe. Már tudják azt a „vadcsapást“, ahol áldozataik közlekednek. Törvényszéken ügyvédekre, pénzügyigazgatóság közelében ismét más kategóriára, kávéházak bejárata előtt minden létező ismerősre és félismerősre várva állnak és lesik az áldozatokat. Eléjük lépnek, mosolyognak és kérnek...

A „leépitett“ zavart nem ismer, kibuvót nem enged, fellépése határozott és pontosan tudja, kit mikor kell megállítania. Szívélyes, de kiméletlen, a pénznek meg kell lennie, mert ellenkező esetben kész a sértődés és ki tudja, a következő negyedórában micsoda híreket terjeszt majd rólad az áldozat, az imént megsértett „ismerős“. De inkább szomorúan, mint kellemetlenkedve végzik napi „munkájukat“ és gyűjtik össze a leiket, amelyekből egészen bizonyosan nem építenek házat...

A napokban a következő párbeszédet hallottam egy „leépitett“ és egy gyors elintézését óhajtó, rohanó „levágott“ ismerős között:

Ismerős: Na, de most már rohanok, sietek haza, minden nap egykor ebédelek...

Leépitett (szomorúan sóhajt a már elrohanó médium után): **egykor** én is minden nap ebédeltem...

AZ EMIGRÁNS

Utolsónak hagytuk az egyre gyakrabban jelentkező menekülteket, akik neha a legkülönösebb árucikkkel jelentkeznek, néha egyszerűen háznak, néha kérkednek azzal, hogy el kellett hagyniok hazájukat, néha pedig — és ez a gyakoribb eset — arcukra írva a kétségbeesés, a gond, a szenvedés.

Az emigráns tudja, érzi, hogy nem egyéb labdánál. Amellyel szeszélyesen, szenvedélyesen, a labdairánti kimélet legkisebb jelenélkül — sőt! — játszanak, kényre-kegyre dobálóznak. Allitolag sok közöttük az ál-emigráns, aki visszaél a kor szornyü szerencsétlenségével és a maga számára igyekszik gyümölcsözteni. Nem tudjuk, lehet, hogy így van, de valahogy nem találjuk bűnnek, felháborítónak, égbekiáltó visszaélésnek ezt a „kisajátítást“. Mert mennyivel kevésbé szájalomraméltó az, aki önkéntesen veszi fel azoknak a sorsát, akiket kényszerrel kergettek világgá? Milyen egzisztencia lehet az, amelyet felcserélnek a menekültek valósággal összekönyörgött kenyerével, milyen sors, amelynél még ez a menekülsors is jobb?

Szegények, emigránsok, a kor mártirjai. Akiket megtagadnak, bizonytalanság, a reménytelenség országutjaira hajszolnak s akik számára ugyilatszik nem létezik ebben a felvilágosult, nagyszerü XX. században kegyelem, bünbocsánat, megnyugvás. Nélkülük és ellenük döntenek s amikor végigházzalják a fél világot — már ahová beengedik őket — maguk sem tudják, miért teszik ezt.

Mindegy, hogy miért és hogyan, a tény az, hogy ezidő szerint itt vannak közöttünk. És szomoru karavánjuk csak szaporítja azt a gyűjteményt, amelynek típusait végtelen sorban lehetne bemutatni s amelynek apja, szülőanyja, mostohája, végzete a kor, a megfeneklett szellemiségü háboru utáni korszak...

*Egy lapra fizessen elő,
de azaz egy — jó legyen!*

Munka a torony alatt

Megírta legutóbb az **Ország-Világ**, hogy Aradváros vezetősége nagyszabású átépítést tervez a színházépületen, mert elérkezettnek látja az időt arra, hogy az elavult, sok tekintetben egyenesen közveszélyes színházat végre olyan állapotba hozza, ami megfelel egy 80 ezer lakósu város igényes közönségének. A színház átépítése azonban csak első lépés az általános épületrenoválási program megvalósítása felé, mert **Bejan** Romulus dr. polgármesterhelyettes, aki ezeket az ügyeket intézi, tervezetet dolgozott ki a fontosabb középületek alapos és gondos megjavíttatására és karbantartására.

Elsősorban a városházat és a közművelődési palotát kívánja a polgármester rendbehozatni, mert meggyőződése, hogy mindkét épület feltétlenül megkívánja a szakértelemmel végrehajtott és a felületes átfestésnél többet jelentő építési kijavítást. Ami a közművelődési palotát illeti, erre már régebben kellett volna gondolnia az illetékeseknek, mert Arad eme szinte egyetlen reprezentatív épülete, ez a városi közkincs sajnos elhanyagolt állapotba jutott és szemmel láthatóan mutatja, hogy karbantartására nem fordítják azt a gondot, amelyet ez az épület nemcsak megkíván, de szinte megköveteli. **Bejan** Romulus dr. polgármester különlegesen nagy gonddal tanulmányozza a restaurálás feltételeit és gondja lesz arra, hogy ez a kulturpalotához méltó tiszta szakértelemmel történjék meg.

A ZÁLOGHÁZ megteremtésének terve, ez az egészséges és életrevaló ötlet, amely Aradot végre hézagpótló intézményhez, egy jól ellenőrzött és megbízható zálogházhoz kívánja juttatni, nem került le a napirendről és változatlanul élénken foglalkoztatja a város vezetőit.

Az aradi zálogház megteremtése azonban nem olyan egyszerű, mint ahogyan azt hinni lehetne, mert különleges helyi viszonyokat kell a terveknél figyelembe venni.

Azt már megállapították,

hogy csak a temesvári zálogintézet nem szolgálhat mintául és most tanulmányozzák, melyik a legmegfelelőbb forma arra, hogy Aradon is megteremtsék ezt a hézagpótló intézményt.

A város vezetőinek ismételt kijelentése szerint a terveknel és a megoldásnál egyaránt szívesen veszik a magánrésztől történő egyéni iniciatívákat, annál inkább, mert az új zálogház magánvezetés alatt működő intézmény lesz.

**Egy lapra fizessen elő,
de az az egy – jó legyen!**

**EGÉSZEN
RÖVIDEN :**

az

Ország-Világ

a legjobb,

a legrégebb,

a legmagyarabb,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

a legerdekesebb,

a legmegbízhatóbb

romániai magyar-

nyelvű riportlap.

Olvassa és terjessze!

Az újságcsinálás

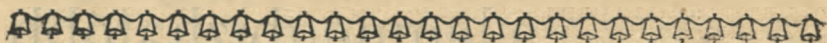
elsőrendű feladata, hogy jó hirszolgálattal szolgálja ki olvasóit, ezért hát — mivel tisztában vagyunk ezzel — nem a dicsekvés, az öndicséret, hanem a jóleső megelégedés az, amely annak megállapítását eredményezi részünkről, hogy az **Ország-Világ** sokszor kipróbált hirszolgálatára ismét bebizonyítja megbízhatóságát, gyors voltát, szóval, hogy hivatása magaslatán áll. Örömmel állapítjuk ezt meg, mert azt jelenti, hogy olvasótáborunk bizalma, amely sok éven keresztül őszintén nyilvánult meg irányunkban, nem volt érdemtelen.

Az **Ország-Világ** szerkesztősége is mindent elkövet annak érdekében, hogy a régi, megszokott és megbecsült megbízhatósággal lássa el közönségének tájékoztatását. Nemcsak aradi vonatkozás-

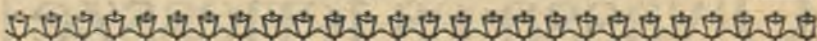
ban történik ez, ahol legutóbb

a napisajtót megelőzve, elsőnek számoltunk be a városvezetőség által a közüzemek vezetésében és munkájában tervezett nagyszabású átalakítások terveiről,

amelyek most már legnagyobb részben a megvalósítás útjára kerültek kész tervezetek, — de országos viszonylatban is. Az **Ország-Világ** szerkesztősége ismeri kötelességét és ezt a lehetőségek határain belül továbbra is teljesíteni kívánja. Minden tőlünk telhetőt elkövetünk, hogy hirszolgálatunkat az eddigi színvonalon megtartsuk és a jelenlegi sajtóviszonyoknak megfelelően úgy elégítsük ki a közönség igényeit, hogy e tekintetbe kívánni való ne maradjon fenn.

**Egy lapra fizessen elő,
de az az egy — jó legyen!**

Nincs többé szerelem...

Ezen meglepődik — nem csodálom — és meghallgat, érzem, nos és én egész férfias komolysággal, minden erélyemmel kérlelhetetlenül bebizonyítom Magának, hogy nincs. Hogy volt-e valaha, azt nem tudom, de hogy ma, ebben a világban, melyben minden csak az őszinte érzések és vágyak elnyomatása, sikeres vagy sikertelen leleplezése körül forog, nem mondhatom, bár azt szeretném mondani, hogy szó sincsen a szerelemről, nem mondhatom, mert szó az van róla sokszor, oh nagyon sokszor hiszik az emberek, sokszor hitetik el és legtöbbször maguk is szeretnék elhíttetni magukkal, hogy szerelmesek. Pedig kiölte belőlük a nagy műveltség, a tudás, a társadalom, az önfegyelmzés, az egyéb élvezetek öröme, a nők olcsósága, a férfiak ocsmány önzése, az anyák kulturális nézetei, szabályozható extázisai...

Szóval szerelem nincs többé!

Van helyette szeretkezés, flirt, vagyis játék a vágyakkal, van esetleg erősebb vágy is, van viszony, van izgalom, vannak erotikus mozgalmak, van mámor, van hangulat és van sok efféle még, mely mind-mind közel áll hozzá, talán alkatrészei is nagy mindenható szerelemnek, de van megalkuvás is és így maga a nagy mindenható szerelem nincs többé, nem lehet többé, az emberek nem tudnak többé szeretni.

Ezelőtt, nem is olyan régen, vágytunk a tavaszra, az ő ibolyáiért, ma minden időben, télben, fagyban, nyárban, mindig kapunk ibolyát, nehányszor kedvünk kerekedik rá és nem is érezzük meg a különbséget a föld és a természet fakasztotta édes kis virág őszinte, buja illata és a mesterségesen előállított virág mesterséges illata közt. Virág mind a kettő, illatos, kedves letéphető és elhervad mind a kettő, vagy ha nem is hervad el, gomblyukunkba tűzve szomjazik, ápolásra szorul, megunva dobjuk el és üres szivünk uj lakóra vár.

Nincs szerelem, csak a színházakban, könyvekben, ott még deklamálják, pertraktálják nekünk, de az mind hazugság, szédelgés és valahányszor asszonyt látok könyvvel a kezében, amint olvas ezekről a hamis szenvedélyekről és szemekben lázas, mohó vágy csillog, dühbe jövök és odakiáltom nekik: leirni könnyű, de behelyezni a mindennapi élet szürkeségébe, szigorúságába, lehetetlen. Vagy színházban, mikor a szerelmesek lázas vallomásait az emberek visszafafojtott lélekzetffel lesik, az asszonyok könnye kicsordul

a szomoru irigységtől, a vágytól, hogyha egyszer öhozzájuk is beszélne így valaki, ha övelük is történe olyasmi és mind felkorbácsoló szenvedéllyel, szomoru lemondással és szerelmes vágyakozással alusznak el aznap este.

• És én Mefisztó alakját szeretném magamra öltetni és mindegyik zavaros álmát kezem simogatásával és hangom ironikus csengésével szeretném nyugodt, egészséges alvássá varácsolni és fülükbe kiáltani: ne álmodjatok róla, ne sóvárogjatok utána, az élet nem adhat olyat, az élet megromt minden szepet és ne szédüljete el a hazugságok rózsaszínü tengerébe!

Szerelem nincs többé! És ha Maga várt rá eddig, hiába várt, vagy ha eddig már csalódott, meg merték csalni Magát, azt merték elhívetni, hogy szeretik és Maga tágranyilt szemével nézett, nagyon belenezett azok lelkébe, akik ezt tették és rájött, hogy egyik is, másik is mit akart és hogy csak azt akarták és semmi mást, — szomoru mosollyal mondta ki a nemet és szomoru szemekkel várja, mindig csak várja a nagy Mindent adót!

Magunk közt maradjon...

(Temesvár.) — Te, mondta a barátom, ezt még nem meséltem neked. A napokban a feleségem nagytakarítást rendezett a padláson. Ilyenkor mindenféle lim-lomokat találunk: eltört töltőtollakat a teknök fenekén, gummibabát, mécs poharat, egy mamuszban pedig több orrtörlőt. Ekkor fedezték fel a tető alatt kislányom hálóágyát is, melyben kilenc éves koráig aludt.

Márta azóta felnött, régóta olyan nagy ágya van, mint nekünk. Hát lehozattuk a gyermekágyat az udvarra. Alig ismertük fel. Nem volt már fehér, piszkos volt, majdnem fekete a portól. Vasrudjai közé a pókok szürke hálókát szöttek, melyekkel, mint valami vitorlákkal lebegett ez a kis gálya az idő tengerén, hat hosszú évig, télen és nyáron, míg mi hütlenül elfeledtük, hogy ott hányódik felettünk a padláson. Nézte a lakatos. Azt mondta, maholnap megeszi a rozsdá, ócskavasnak sem kel el, de ha olcsón adnánk, ö megvenné.

Alkudoztunk, megállapodtunk hatszáz leiben. Délután két legénye vitte el tőlünk. Némán bámultunk utána. Ebben állt fel először a kislányunk, ebben hancurozott, ebben feküdt hónapokig — tudod — mikor torokgyikja volt. Sok minden elmegy ilyen butorral. Az a kor nem tér vissza többé, sem neki, sem nekünk. Akár koporsót cipeltek volna ki a kapun.

Másnap látom, hogy a lakatos a műhelye elé állítja. Mossa, keféli, festi a kis ágyat, a mi kis ágyunkat. Takaros holmi lett belőle. Vashálói úgy fehérlettek, mint régen,

sárgaréz-gombjai tündököltek. Egyikre a mester táblát akasztott, ezzel a felirással:

„Ezen gyermekágy eladó“.

Körülbelül egy hét múlva délben, mikor hazajövök, feleségem titokzatosan fogad, félrevon, közli velem, hogy vett valamit. Megvette az ágyat. Sokáig alkudott rá, de végre megkaptt ezer leiert. Csak a festést kellett megfizetnie. Roppant örült az alkalmi vételnek. Én is.

És most nyugodtabban alszunk, mert tudjuk, hogy az ágy ismét felettünk van a padláson, tovább imbolyog az évek hullámain, velünk együtt, tbba a kikötőbe, ahová mi is tartunk.

Ez a mi formánk . . .

m.

Egyetlen terápia :

munkatábor vagy elmeegógyintézet

A prefektus felhívása a közönséghez a rémhirterjesztők és a zavarosban halászók ellen általános megalégedést és megnyugvást keltett a városban. A felhívás lényegével kapcsolatban beszélgetést folytattunk egy előkelő helyi politikussal, aki a következő érdekes nyilatkozattal világította meg a helyzetet:

— Az ijesztgetésekből sokan voltak és — sajnos — még ma is vannak, akik nálunk elsőrangú „nemzeti“ erényt csinálnak.

A rettegetés éppen annyira nem egészséges állampolgári „foglalkozás“, mint a rettegés.

A könnyen és könnyelműen megijeszthető állampolgárok ugyan sokszor nem sokkal szoktak megbizhatóbbak lenni a könnyen, könnyelműen és felelőtlenül ijesztgető lesipuskásoknál, — egy modern polgári nemzetállamban, amelynek mégis csak legfőbb rendészeti feladatai közé tartozik az alkotmányos jogbiztonságnak, égetnek, vagyonnak védelme.

— De lehet-e csak egyszerű idegességnek nevezni azt, amikor egyáltalában nem ijedős és nagyon is bátor és felelős közéleti férfiak egy fenyegető vihar komoly jeleit látják azokban a rejtelmes anyagi és erkölcsi támogatásban részesülő kalandormozgalmakban, melyeknek emberei egy vasuti kocsiban elférnek és amelyek mégis annyira hangosak és merészek a dolgukban, mintha legalább is tömeg állna a hátuk mögött.

— Az ujkori polgári nemzetállam konstitúciójának eredetileg még sem az a célja, hogy állampolgárai rettegetsenek vagy félnek, hanem, hogy

mindenki félelem nélkül, egymás kölcsönös gazdagításá-

val s a jogos egyéni és közszabadságokat garantáló
társadalmi rend megbecsülésével dolgozzon, művelőd-
jön, gazdagodjon, boldoguljon.

De a rettegetés es a retteges egyáltalában nem azt az erkölcsi, nemzetpolitikai, kulturális, társadalmi, nemzetgazdasági célt szolgálja.

— Mi szeretjük a középkorból a hősiességet, a lovasiasságot és mindennekfölött az egyházunkat. De az ököljog sem az ó-, sem a középkorból nem kedves hagyaték és amiképpen ellensége a szabadságnak, annyira ellensége az igazi állami rendnek.

Nálunk csak a Coroiuk toglalkoznak ijesztgetésekkel, akiket betyároknak hívnak és akik azért bujdosnak, mert ők maguk sem tartották nemzeti erénynek azt, hogy országunk békés lakóinak megfélemlítéséből élnek.

Napjaink betyároskodása azonban már nem ennyire szemérmes: elsőrangú nemzeti erényt akar statuálni terrorizáló „foglalkozása”-ból; nem fél a polgári egyéni és közszabadságjogokat, a köz- és magántulajdont védelmező állami rendtől.

— Az egykori puszták, mocsarak, lápok, erdőrengetegek helyén ma józan, fölbujtogathatatlan parasztság dolgozik, becsülettel az életért. S a régi betyárok utódai ma a városi lakosságot félemlítik. Nem félnek a fórumoktól, nem félnek a békés, józan többségtől. Hát legyen elég már abból a fajta ijesztgetésekből, amely az utolsó évtizedekben a vörös Szovjetországban lett „nacionalista erénnyé”! Ezeknek embereivel szemben — fejezte be érdekes nyilatkozatát kitűnő informátorunk — egyetlen ajánlható terapia a munkatábor vagy — az elmeagyógyintézet.

Óriási árleszállítás!

TÉLI KÁBÁT és ÖLTÖNYSZÖVETEK

hatalmas választéka meglepően olcsó áron

V A J D A

posztóáruházban, a színházzal szemben. — Tekintse meg a kirakatokat!!!

— Ismét jártnak autbuszt Arad és Ujarad között. A városi üzemek igazgatósága eleget téve az ujaradi lakosság kérelmének, december elsejétől ismét forgalomba helyez a kettős utvonalon egy autbuszt, amely az Avram Iancu-tértől az ujaradi temetőig fog közlekedni. Az igazgatóság egyben a közönség tudomására hozza, hogy erre a vonalra a bérletjegyeket a CFR állomással szemben levő üzemi irodában adják ki.

ne menjen el, maradjon idehaza ...

(Levél egy volt tanítványomhoz.)

Ön azt kérdezte tőlem, kedves kisasszony, mit tanácsolok. Menjen-e el hazulról, utazzék-e el, mert ön nem tartja ki tovább az otthoni kör kinzó levegőjét, a papa és a mama terroját, ön élni és repülni akar, az otthoni börtön az idegeire megy.

Én azt tanácsolom, kedves kisasszony, maradjon otthon, csókolja meg a papa és a mama kezét, kérje meg őket szépen, hogy adják rendesen férjhez, mert a példa azt mutatja, hogy

a jó családból származó gazdaglányok az ugynevezett szabadpályán nem boldogulnak, tehetségtelenül letörnek, öngyilkosok lesznek, vagy testileg-lelkileg koldusbotra jutva térnek vissza s miközben alázatosan kopogtanak a szülői ház ajtaján, arcukon gurulnak a könyvek.

Az élet küzdelmeit, kedves kisasszony, azok számára találták ki, akik alulról jönnek. Verekedni, nélkülözni, birkózni a sorssal csak azok tudnak, akik nagy akadályokat ugrottak át már gyermekkorukban. Az élet pályáit csak azok tudják végigsiklani sikerrel, akik a csomagot maguk cipelték s nem inasok vitték utánuk a koffert, hanem ők maguk cipelték, mint a szolgák.

A sors nem szereti azokat, akik kényeskedve nőttek fel, az élet a legnagyobb demokrata s örömmel alázza meg a büszkéket s a gőgösöket. Nézzen végig, kedves kisasszony, az előkelők gyermekei ügyeflenek és haszontalanok. tisztelet a kivételnek. Az üzletet, amit a papa semmiből épített fel, elherdálja a fiu. képtelen, tehetségtelen kényeskedő, sznob. A papa még kocsit húzott. fiát már autón küldte iskolába, inas volt a papa s a gyerekei mellett inasok vitték a plédet, ha kirándulni mentek.

S aztán meghalt a papa, a vargont elköltik, elkártvázák, a fiu „csak felfelé“ barátkozik. a lány mama nélkül marad, külföldre megy, hogy karriert csináljon. de ugy akar aranyat ásni, hogy komornát visz magával, aki az ásót cipeli.

Maradjon szépen otthon, kedves kisasszony, maga szép és derék teremtés s szive van. a nálva. amelvre akar nem magának való, ahhoz erősnek kell lenni s maga nagyvön vékony és elkénveztették nagyvön s amiért jól tenniszezik, azért még nem elég edzett ahhoz, hogy az étellel verekedni tudjon.

Nézze meg az ugynevezett nagy női karriereket, egy-két kivétellel

mind letről jöttek s a tiz körmükkel s az öklükkel s a fogukkal szerezték meg jó helyet maguknak.

Kedves kisasszony, itt nem lehet nyafogva kényeskedni, ezt a dolgot nem lehet parfümösen, kényeskedve, selypitve végezni, ez egy piszkos munka, ebbe bele kell feküdni, itt bele kell térdelni a lugos vízbe s meg kell fogni a surolókefét energikusan. Maga egy pityergős kislány, mit akar kezdeni az élet viharában? Én nem bánom, ha elmegy külföldre s mint démon ott kint élni akar s sikereket próbál aratni, de nem hiszek benne.

Maguk nem ismerik az életet, a vége az lesz, hogy hazulról fog kérni minden elsején apanázst s erre fogja alapítani egész existenciáját.

Aki hazulról várja az utalványokat, az saját erejéből nem boldogulhat igazán soha.

A La Manche csatornát se uszhatja át az, akinek a derekán kötél lóg s aki, ha elfárad, hátranéz s várja, hogy az uszómester ránts on rajta egyet.

Uszni jól csak az tud, akit bedobtak a vízbe s egyedül kell kikecmeregnie. Előbb sok vizet kell inni, kisasszony, s akkor lehet boldogulni s nyugodtan tempózni a saját erejéből. Pezsgözve nem lehet elkezdni az életet, nézze meg az előkelő kisasszonyt, aki kiment Párisba, hogy boldoguljon. Állandóan öngyilkossági kísérleteket követ el, közben félszemével haza kacsint az apai házba.

Hallom, hogy közben meggyőződött a párisi kisasszony, hogy a papa kéréseketlen és szívtelen és nem ad egy banit sem.

A kisasszonyon ez még segíthet, talán ez az egyetlen mód, hogy boldoguljon. Tudja, hogy az uszómester nem tördök vele és hagyja megfulladni.

Lehet, hogy boldogul, én kívánom neki, mert szimpatikus hölgy, akinek szíve van s jobb sorsa érdemes. Ha boldogulni is fog, szörnyü, mennyi keserüségen és fájdalomment át, mert előkelően és elkényeztetve nevelték s a sors szikláit a szülői házban nem érezte, még egy kavicsdobás sem érte.

Boldogulni fog? Mit jelent ez? Metresze lesz egy gazdag embernek, aki a végén még esetleg el is veszi. Ha ugyan elveszi.

Hát nem lett volna egyszerűbb idehaza az előkelő szülői ház árnyékában rendesen, jól, szolidan férjhezmenni?

Megcsinálhatta volna, férjhezmehetett volna.

Hol itt az okosság? Mire való volt a véres küzdelem, vándorlás, éhezés, nyomor, szegényletes elbukás s az öngyilkosságok?

Lásas, kedves kisasszony, ez az a pont, ahová elakartam érkezni, mert innen indultunk ki.

Regényt kellene írni az előkelő kisasszonyról, aki démon lett, mert nem akart férjhezmenni egy gyároshoz, akit a szülők számára kiválasztottak. Elszökött hazulról, elment a Rivériára s odakint a nagy küzdelemben és nyomorban, mely alatt már-már roskadozott, szeretője lett ugyanannak a gyárosnak, akihez nem akart férjhezmenni. Boldog volt, hogy a gyáros észrevette s meg volt tisztelve, hogy a gyáros szeretője lehetett. Álmodni se mert arról, hogy ez az ember el is vegye.

Ide jutott saját erejéből a jó házból való lány.

Ezekután, kedves kisasszony, sejtethi, hogy mi a válaszom arra a kérdésre, hogy menjen-e el hazulról.

Nem kell az élet sem, ha nincs kabát

L. Mariska husz év s munkásleány öngyilkos-sági szándékából zsir-zódát ivott. Tetteinek oka ismeretlen

(Kolozsvár.) L. Mariska nem az érdekes fajtájú öngyilkosok közül való. Mint öngyilkos, a pár soros napihírnél többet nem is érdemel, mert senkit se érdekel a sorsa. Nem is megrendítő, nem is tragikus ma, amikor százszor komplikáltabb, szenzációsabb gyilkosságok és öngyilkosságok kerülnek terítékre a napilapok hasábjain. Mariska esete egyszerű történet, külvárosi, rossz-szagu nyomoruságos. Mariskát megölte egy télikabát. Mi van ebben érdekes?

NIOBE A KÓRHÁZI ÁGYON

A fehér kórházi ágyon fekszik, a közös teremben. Köröskörül csupa szerencsétlenül járt nő, öngyilkosok, hisztériások, leforrázott és megégett asszonyok. Az egész szoba sóhajt és nyögdécsel. Mariska feje fölött fekete tábla. Hosszu, sűrű, szőke haja mellette pihen a párnán, mint egy baba. Nem tud beszélni. A torkát felmarta az erős zsir-zóda oldat és az orvos szerint, ha életben marad, elveszti a hangját. A szája állandóan remeg és hangtalan szavakat mond. Csak a szemével integet: igen-nem.

— Szerelmi bánat? — kérdezem.

Hunyorít: **nem**.

— Bántották?

Ujabb szemrángatás: **nem**.

— Nyomor?

— **Igen, igen, igen** — kiabálják egyszerre hangosan a szemei és fájdalmasan lecsukódnak. Sir. Az ápolónő gyorsan megnyugtát:

— **Ezek nem igazi könnyek. Ez az injekciótól jön. Egész nap potyognak a könnyei. Mint egy kis szökőkútból** — mondja és mosolyog.

Anyja mosónő, apja szabó, hat gyerekkel. A Mariska a legidősebb. Kicsi, rendetlen, rongyos kis szoba a szabóműhely, talán fáskamra lehetett régebben. Egyetlen pricc a fal mellett, ezen alszik a családfő. A szomszédos, szűk, nedves és sötét kamrácskában él és hál a család. Hatan. A tömlőcök egész biztosan barátságosabbak és kényelmesebbek.

— **Itthon az ur** — mondja a szemfüles szomszédasszony és már hívja is előre az udvar végéből. Jön körülötte a gyerekráj, mint a kiscsibék. Fáradt, közömbös és előzékeny velem, akár egy kuncsafttal. Bemegyünk a műhelybe.

— **Miért lett öngyilkos a leánya?** — kérdem.

— **Mit tudom én** — huzza fel a vállát és a vasaló után nyul. Dolgozik és közben válaszol.

— **Hogy történt az öngyilkosság?**

— **Egyedül voltam idehaza délelőtt.** A Maris a kredenc körül babrált és ivott valamit. Mit tudtam én, hogy mi az. Ép úgy viz is lehetett volna, nem igaz? Aztán hirtelen dühöngözni kezdett, mint egy részeg és elsikította magát:

— **Jaj istenem meghalok!**

— **Mit ittál te hóbortos!** — mondom neki, de ő nem szólt egy árva kukkot sem, csak elterült a padlón, hanyatt és kezeivel a pohárra mutatott. Zsirszóda vót, mindgyárt megösmertem.

— **Könd ki, szerencsétlen! Könd ki!** — ordítottam, mert hát be vótam gyulladva most má én is egy kicsit és lenvottam jó erősen a fejit és ráztam, hintáztattam, hogy kiadja a mérget. Közbe a gyerekek elszaladtak a rendőrért, gyütt a feleségem, gyüttek a mentők, hát így történt.

— **Szerettek?** — kérdeztem.

— **Hát. Hisz a lányunk** — és rám néz hideg szemekkel. A szomszédasszony nyomban megesküszik, hogy a Marist otthon bálványozták.

— **Igaz?**

— **Igaz!** — harsogják kórusban a testvérek és libasorba kimasiroznak az udvarra játszani. Nem érdekli őket a diszkurzus.

— **Dolgozott a lánva?**

— **Nem. Munkanélküli volt már három hete.** Egy bani keresethez nem tudott jutni.

— **Nem udvarolt neki senki?**

— **Kisérgették haza egy páran,** én soha nem törődtem vele. Teljesen szabadjára hagytuk. Most három nap óta kezdett szomorkodni. Nem beszélt hozzánk. Tegnap a kislányvontól Nért kölcsön öt leit. Én nem segíthettem pénzzel, kell minden garas a családomra. A feleségem mosni jár. Borzasztó szegénység ez.

— Nem panaszkodott az utolsó este?

— De igen. Kabátot csináltatott, amely most készült el, de nem bírta kiváltani. A szabónő meg nem akarta pénz nélkül kiadni. Emiatt nagyon elkseredett. Ki se járt nappal az uccára. Szégyelte a szegénységét. A feleségem azt mondja, hogy a télikabát miatt akart meghalni a Maris. Különbent mit tudom én? — és az apa tovább vasal egyforma hideg arccal.

Ugy beszél a leányáról, mint egy kabátról. Szabó.

Befásítják és parkká alakítják a Catedralei-tér baloldalát

Aradváros vezetősége már az utolsó intézkedéseket teszi a régen ígért, nagyon esedékes vásárcsarnok megvalósítása érdekében s meghozta a végleges döntést, amely elhatározza a vásárcsarnok helyének kijelölését:

Arad központosított piaci forgalma a volt Central-mozgóképszínház emeletessé átépített helyiségében és ennek környékén bonyolódik le a jövőben.

Ezzel az a terv, amely a Catedralei térnek a Gojdu ucca felé eső részét ajánlotta vásárcsarnok felépítésére, lekerül a napirendről, ami azonban nem jelenti azt, hogy az általunk felvetett érv, hogy a Catedralei-tér nem aszfaltozott részét fel kell használni, nem heverhet tovább parlagon, elvesztette időszerűségét. Az **Ország-Világ** akciójának eredményeképpen **Bejan** Romulus dr. polgármester elhatározta, hogy ha egyéb, elsősorban műszaki természetű megfontolások miatt, a vásárcsarnokot nem építi fel a Catedralei-térnek ezen a részén, de

parkká varázsolja a belvárosnak ezt a centrális fekvésű, erre a célra szinte felkinálkozó tér részletét.

Ez az új megoldás tekintettel van a környék kereskedőire is, akiket a park kétségtelenül jelentős forgalmának üzleti forgalmat is jelentő lehetőségével kíván kárpótolni.

A polgármester elmondotta az **Ország-Világ** munkatársának, hogy az új park messze környék közönsége számára jelent olyan pihenési és szórakozási lehetőséget, amelytől ez a városrész el volt zárva. Nem kell a Marospartire gyalogolni, nem szükséges hosszú utat tenni, ha valaki fák, virágok, fü után vágyódik. Természetesen ezt az új parkot — mondotta a polgármester — nagy gonddal valósítják meg, széppé és kedvessé akarják tenni, hogy az egész környék jellegét megváltoztassa. Igazi előnyei csak néhány év múlva mutatkoznak majd meg, amikor a fák megnőnek, terebélyessé válnak és a város aszfalttengerében valóságos oázist jelentenek majd a városrész polgárai számára.

A parkosítással különben a környező házak értéke is emelkedik majd, ami módot ad a városvezetésnek, hogy az itt épült házak jövedelmezőségének és ingatlanértékének emelkedéséhez mértén, a maga számára is nagyobb jövedelmet biztosítson, amint azt az új közigazgatási törvény lehetővé teszi.

Végül még megemlítette a polgármester, hogy a piac-kérdés megoldásának feltételei, nevezetesen az, hogy a piacokat az átalakított Central-mozgóban elhelyezett vásárcsarnok köré központosítják, nem érinti súlyosabban a Catedralei téri és Meşianu uccai kereskedőket, mert hiszen a vásárcsarnokhoz és a piachoz vezető főutvonal továbbra is ugyanaz marad, mint eddig.

Mit ígér az idei karácsonyi vásár

(Temesvár.) A karácsonyi kereskedelmi szezon előzetes képének konturjai már nagy vonalakban bontakoznak ki szemünk előtt, ha végigmegyünk a város üzleti életét reprezentáló uccákon. Kirakatok hosszú sorai előtt a kíváncsi nézőközönség tarka sorfala von zárt kordont, bent az üzletekben azonban gyérebb a mozgolódás, a venni szándékozónak is jó része üres kézzel és csalódott szívvél távozik el a megkisérelt vásár színhelyéről.

— A karácsonyi szezon — mondotta egy ismert divatárúkereskedő, nem sok jó kilátással kecsegteti a kereskedőket. Pedig ez az alkalmi vásár volt mindig egyik legjobb szezonja a kereskedő világnak. A karácsonyi ajándékozások tradicionális szokása az embereknél, gazdasági helyzetre való tekintet nélkül kiváltott bizonyos vásárlási vágyat, amely a legtöbb esetben legyőzte az anyagiakban érzett szükség tartózkodását.

— Ma azonban nemcsak a kisjövedelmű és súlyos megélhetési gondokkal küzdő egzisztenciák huzódnak vissza a vásárlástól, hanem a középosztálynak jobban szituálnak mondott rétegei is csak komoly megfontolások után határozzák el magukat rá, hogy a karácsonyi ajándékozás tradicionális szokásának eleget tegyenek. Így ma talán még a legjobb karácsonyi vásárló körét a kereskedelemnek a vidék adja, ahol a pénz mégsem annyira ritka jószág, mint a városi fogyasztók legnagyobb részénél.

— Ha tekintetbe vesszük, hogy pénzünk vásárló ereje, a jövedelmi viszonyokhoz arányítva természetesen ma a felénél is kevesebbre értékelhető a békebeli viszonylatnak, akkor világossá lesz előttünk, hogy miért mutat a karácsonyi vásár szezonja olyan vigasztalan képet a kereskedő világ elé. Mert tudvalevő, hogy a mai jövedelem mellett élő családoknak ugyszólván csak a pusztá megélhetésre, evésre és lakásra valóra kerül, más bevásárlásokra, ruházkodásra,

pláne alkalmi kedveskedésekre, ajándékozásra gondolniok is alig lehet.

— A kereskedő pedig a fogyasztás mértékéhez szabhatja a maga egzisztenciális viszonyainak lehetőségeit. Ha nincs fogyasztóképesség, nem lehet élénk a kereskedelem sem, ami a kereskedelemre súlyos gazdasági nehézségeket jelent. A normális üzleti élénkség hiányából következő rossz konjunkturát még csak súlyosbitják azok a közterhek, amiket a kereskedelemre az állam és város ró a különféle magas adók, vámok, az elviselhetetlen tarifaköltségek, mindenféle illetékek és egyéb teljesítmények alakjában. Megértjük ezekből, hogy manapság tehát nemcsak a tulajdonképeni fogyasztóközönség, de maga a kereskedelem is fogyasztóképtelenné lett, amit a most következő karácsonyi vásár sivar kilátásai rajzolnak meg igen élénk színekkel.

Pesti levél

Nem hisz Nijinszky komoly javulásáb Márkus Emilia családja

Külföldi híradás nyomán a magyar ujságok újra irtak arról, hogy

Vaclav Nijinszky, a világhírű balettdáncos, Márkus Emilia leányának, Pulszky Romolának férje, aki már évek óta súlyos beteg, most hirtelen teljesen meggyógyult.

Elmentünk Márkus Emiliához, hogy tőle tudjuk meg, miként is történt a csodálatos gyógyulás, amelyről hosszú cikkben emlékeznek meg az angol és amerikai lapok svájci tudósítói.

Márkus Emilia, aki férjével, Párdány Oszkár udvari tanácsossal a Hidegkuti-uton lakik, nem tartózkodott ott-hon, amikor kint jártunk.

Mindezeket Párdány öméltósága mondja el. ő felel azokra a kérdéseinkre is, amelyeket Nijinszky gyógyulásáról intéztünk a családhoz:

— Vőm már hosszabb ideje van a svájci Kruzlingen egyik szanatóriumában, mert hiszen állapota sajnos három esztendeje olyan rosszra fordult, hogy szanatóriumi kezelésre szorult. Három nappal ezelőtt kaptunk levelet mostohaleányomtól. Abban valóban irt arról, hogy a férje állapota hirtelen és minden előzetes szimptoma nélkül javulni kezdett.

— Nijinszky már 16 esztendeje visszavonult a szerepléstől. Azóta betegeskedett. Tulajdonképpen azonban csak három esztendeje súlyosbodott az állapota annyira, hogy őszintén szólva nemigen bíztunk a felgyógyulásában.

— Tudom, hogy az utóbbi időben a svájci szanatórium egyik orvosa új gyógyeljárással igyekezett a nagybeteg állapotán javítani. Ez az eljárás bevált — legalább is egyelőre. Erről irt Romola leányom az anyjának. Azt természetesen nem tudhatjuk, hogy a javulás tartós lesz-e és tovább tart-e egészen addig, hogy a szerencsétlen vőm újra ép és egészséges ember lesz, olyan, amilyen volt.

— Legutóbbi levelében Romola csak azt írta, hogy a javulás megkezdődött. Arról, amit a kültöldi lapok írnak, hogy Nijinszky már olyan jól lenne, hogy tánclépésekkel is megpróbálkozott, vagy hogy plane egy egész balettet is eljejtett volna, mi még nem kaptunk értesítést. Ez sem jelentene azonban egyelőre semmi bizonyosat, mert az ő állapotában csak hosszú hónapok múlva lehet pontosan megtudni azt, hogy a javulás valóban százszázalékosan tartós marad-e.

Taxisok és konflisok versenye a mindennapi kenyérért

Világlapok kedvenc témái közé tartozik, hogy időnként megszólaltatják a „régii jó idők ittfeljejtett emlékeit“, a fővárosi bérkocsioskat. A nagyvárosokban már ritkaságszámúba megyegy-egy lóvonatású bérkocsi, azok akik tudják, mit jelentett valamikor a „gummirađler“, sóhajtozva néznek a dőcögő jármű után, akik pedig már nem emlékeznek az elmúlt idők hangulatára, kicsit értetlenül, de nagy érdeklődéssel bámulják a korszerűtlen alkalmatosságra. Mialatt pedig nagyvárosokban kipușztulóban van a fiáker és a konflis, mifelénk a vidéki városokban a bérgépkocsi képtelen fölénybe kerülni, vagy egyáltalában komolyan gyökeret verni.

Igy van ez Aradon is, ahol

kétszáz konfliskocsisverseng az utasért nemcsak a taxisokkal, de egymás között is, sőt az autobusszal.

Hozzá nem értő számára lehetetlenség elképzelni is, hogy a huszadik század nagyszerűen bevált gépjárműve, az autó nem tudna versenyképes ellenfélként fellépni, mégis így van, mégis ez a helyzet és Aradon közuti forgalomban csak nagyon-nagyon ritkán használnak taxiautót.

A bérgépkocsisok állandóan panaszkodnak, elkeseredetten hangoztatják, hogy jóformán megélni sem tudnak s ujabban a várost ostromálják, hogy a legutóbb alkalmazott husz százalékos viteldijleszállítást szüntesse meg, állítsa helyre a régi dijszabást, mert ilyenformán egyenesen ráfizetnek az üzletre.

Amikor a bérgépkocsitulajdonosok legutóbb fennjártak a városházán, hogy megkíséreljék az ármeghatározás eddigi rendjének megváltoztatását, valaki megjegyezte a ke-

seívesen panaszkodó autósok előtt: hogyan lehetséges, hogy a konflisok versenyen kívül álló konkurrensok, amikor pedig a kocsisnak akkor is etetni kell a lovakat, amikor nem dolgozott semmit, a bérautósnak pedig nincs rezsije, csak ha ténylegesen utat tesz. Egyszerre öten is válaszoltak és elmagyarázták, mi a helyzet.

A bérkocsisokat épen az kényszeríti arra, hogy még az autobusszal is versenyképes, alacsony díjért vállalnak fuvar, hogy a lovaiknak mindenképpen enni kell adniok. De a taxisok nem követhetik a példát, mert ha csak egyetlen egyszer törést szenved valamelyik gépalkatrész, annyit kell fizetnie a kocsi tulajdonosának, hogy az egész havi összereset sem elegendő egyetlen hiba költségeinek fedezésére.

Az autók rongálódása olyan állandó megterheltetés a tulajdonosok számára, hogy jelentéktelen díjért nem állíthatják forgalomba a kocsit, amelyet egy tizleies fuvarnál például sokezer leies kár érhet.

Emellett a helyi viszonyok is hozzájárulnak ahhoz, hogy a gép nem tudja felvenni a versenyt a lóval. Nagyvárosokban nagyobbak a távolságok és éppen ezért sürűbben vannak kocsiallomások is. Így ha a taxi utast vitt egy olyan helyre, amelyik kiindulási állomásától messze esik, nem kell ugyanide visszatérnie, hanem a közelben feltétlenül talál állomást, ahol beállhat a sorba és rövidesen ismét utast kap. Aradon viszont, ha például a vasutra kell az autónak utast vinnie, akkor tulajdonképpen ét utat tesz meg, mert visszatér kiindulási állomáshelyére.

Ezek a szempontok magyarázzák meg, hogy Aradon és általában a vidéki városokban miért nem tud, de nem is akar konkurálni a bérautó a konflisokkal. Viszont a konfliskocsisok is panaszkodnak, alig tudják megkeresni a zabrá, meg sovány kenyérre valót. Január elsejétől kezdődőleg pedig ujja kell varázsolniok járműveiket, mert csak

ujjonnan, egyszínűre festett, jól karbantartott, kicsinosított gummikerekű kocsik közlekedhetnek a jövő év első napjától Arad uccáin

és a lovakat is szigoruan felülvizsgálja a város.

HIRLAP

a legelterjedtebb magyar
kisebbségpolitikai napilap

A R A D

Str. Meşianu 1. — Telefón 97.

Magyar elterjedtségénél fogva a legeredményesebb hírdetési organum.

Egy lapra fizessen elő, de az az egy — jó legyen!

Megvalósulás előtt állnak

az aradvárosi strand modernizálására törekvő tervek

Az önállóított és központosított városi közüzemek koncepciózus és fáradhatatlan igazgatója, **Tripa Mihail** mérnök a különböző műszaki természetű tervektől és ujitásoktól függetlenül, helyesebben ezekkel párhuzamosan nagyszabású, a közüzemek hatáskörébe tartozó városrendészeti és városszépészeti terveket készített. Amint már elsőknek megírta az **Ország-Világ**, most már a legkomolyabb formában szó van a strand-telepnek a Maros balpartjára való költözködéséről, amihez azonban a hadügyminisztériummal való megállapodás szükséges. Bucureștiben jó eredménnyel biztató tárgyalások folytatott a közüzemek igazgatója, aki reméli, hogy a közeljövőben döntő eredményt sikerül elérnie a Maros balpartján kiépítendő gyönyörű és a modern igényeknek teljesen kielégítő üdülőtelep ügyében. Itt építik majd fel — mint megírtuk — az új tüdőszanatóriumot, ami megfelelően kiképezett nagy telep közepén kerülne tető alá. A Maros balpartján helyezik el az összes evezősházakat és a sportpályákat is, ezenkívül felmerült egy szálloda építésének a terve is. Természetesen a tulsópartra költöztetik a strandot is, amely jelenlegi berendezése és felszerelése helyet új, teljesen modern, kényelmes és nagyvárosi igényeket is kielégítő feltételek mellett épül majd fel.

A Maros jobbpartján ilyenmódon felszabaduló árterületrészt a közművelődési palotától a vízműveken tulig parkirozzák. A Hajós evezősegylettől egészen az ingyenfürdő telepéig különben már eddig is szép, kellemes parkot létesítettek az árterületen, vagyis a töltés és a folyó közötti, itt jó szélesen elhuzódó földdarabon. A vízművek előtti rész különösen szép, ezt a részt gyermekjátszóternek szánták, kuttal és tornaszerekkel látták el s nagy népszerűségnek is örvend ez a játszótér.

A Marospartnak erre a részére különben is nagy gondot fordít **Tripa Mihail**, különös tekintettel arra, hogy itt egészen új, szép villasor épült, amelyet mindenképpen be kíván kapcsolni a város forgalmába és amit fel akar használni a vidéki városok között Arad számára példátlanul szép Marospart jobb kihasználására és a közönség által szórakozás, üdülés céljaira alkalmas partrészlet kiterjesztésére. A Marospart gyönyörű panorámája talán még szebb kilátást nyújt a Hajós evezősegyleten tuli részen, mint a közművelődési palota előtti szakaszon, ahová eddig a forgalom összpontosult. Éppen ezért

a marosparti széksor rendszerét megváltoztatják, amennyiben a folyónak háttal állított széksort megszüntetik és az így felszabaduló székeket a strandon tuli

töltésrészen állítják fel, sőt újabb székekkel meghosz-
szabítva még feljebb terjesztik ki.

Igy a sétány kiterjed, a Marospart kihasználási lehetősége emelkedik, a közönség számára pedig nyereséget jelent az ujtítás. Természetes, hogy a város gondoskodni kíván az ujonnan bekapcsolandó töltésrész világításáról is, mint ahogyan az egész marosparti világítási hálózat javítást igényel. Itt nemcsak színvonal emelés szükséges, de olyan színvonal elérése kívánatos, hogy a közönség számára vonzerőt jelentsen a világítási efektusok széleskörű kihasználása.

Ezekkel a tervekkel áll összefüggésben, hogy a Marospart árterületére irányuló kocsiközlekedésnek a Hajós-evezősegylet előtt elvezető útját lezárják. A kocsiközlekedés a jövőben az ugynevezett kistöltésen halad keresztül, a Rosenfeld féle teleknél és a Halász csárdánál.

Egy aradi kereskedő

finanszírozta Bata cipőkirály aradi kényszerpihenőjének költségét

A napokban bejárta a világsajtót a különös és hihetetlenül hangzó hír:

**Batát, az ismertnevű csehszlovákiai „cipőkirály” valuta-
csempészség miatt letartóztatták,**

mert nagymennyiségű angol fontot akart kicsempészni az országból. A hír fantasztikusnak tűnt és rövidesen ki is derült, hogy valóban fantasztikum Bata csempészségének ügye, mint ahogyan egyebet nem is várhatott az, aki ismeri a Bata vagyont és tudja, mit jelent a nemzetközi gazdasági életben ez a fogalom, hogy Bata.

A „Bata-ügy” azonban alkalmas arra, hogy felelevenítse a cipőkirály legutóbbi kényszerű aradi látogatásának emlékét, amikor is a csehszlovákiai nagyiparost szállító — különben saját tulajdonát képező — repülőgép kényszerleszállást hajtott végre és Bata kénytelen volt Aradon megszállni. Arra, hogy ez az ember mennyire nem szokott valutát csempészni, mennyire nem szokott nagyobb összegű pénzzel megtömni rejtett zsebeit, vagy bőrtárcáját, mi sem jellemzőbb, mint az a tény, hogy Aradra történt leszállása komoly gondokat okozott a sokszoros milliomos nagyvállalkozónak.

A pénzügyi megoldása végett Bata hazatelefonált csehszlovákiai üzemeinek központjához, innen Bucureştibe telefonáltak a romániai Bata központhoz, ahonnan máris érkezett a telefonfelkérés az Apponyi Testvérek céghez, a Bataművek aradi képviselőjéhez, hogy a

Bata által kívánt összeggel álljon a „vezér” rendelkezésére.

A cégfőnök, Apponyi Gyula azonnal kisietett a repülőtérre, ahol Bata nagyon kedvesen, közvetlen szívélyességgel fogadta. Mindez ugyyszólván percek alatt történt meg, mert Batának a körtelefonálás csak éppen annyi időbe került, amíg kapcsolást kapott ő, illetve a csehszlovákiai központ, helyesebben a bucureşti vezérképviselőt.

Hát szüksége lehet egy ilyen gazdasági hálózat felett rendelkező embernek arra, hogy angol fontokat csempészszen, hogy személyi szabadságát es vagyonát kockára tegye, amikor a kicsempészhető összeg minden körülmények között csak kis részét teheti ki a Bata vagyonnak...?

Bata különben egy éjszakát töltött Aradon. Az Apponyi-cég cipőosztályának egyik alkalmazottja több jól sikerült fényképfelvételt készített a cipőkirályról, aki azután saját repülőgépen folytatta útját, amely éppen úgy nem irányult valutacsempészésre, mint Bata legutóbbi gépkocsijutja, amellyel kapcsolatosan a valutacsempészési kaland „lezajlott”.

Mölgyeim és uraim !

Folyvást lehet... itt láthatók a színészek ...

Azok a bombasztok, amikkel a lapok szokták a közönséget színházbajlásra ösztökélni, bizony már elkoptak. Az unalomig tisztában van azzal már mindenki, hogy a magyarság fejlett kultúrájának szinte egyetlen élő, hangos és hatásos kifejezési módja maradt: a **színház**. Mindenkinél lelkiismeretbeli kötelessége tehát a színházat támogatni.

Arad közönségének számtalanszor a fülébe ringatták a jelszót: támogasd az elárvult színészetet! Be kell vallanunk és szomorúan konstatálhatjuk, hogy bizony sok süket fül nem reagált erre és a közönség nagy része nem volt hajlandó pusztán karitatív okokból és kötelességből színházba járni.

Egyfelől a nyomasztó gazdasági helyzet akadályozta az adakozásban, másrészt pedig azért nem járt színházba, mert szórakozása igényeit az nem elégítette ki százszázalékosan. Pedig Szendrői Mihály idején társulata, vidéki viszonylatban, tekintetbe véve és méltányolva bizonyos körülményeket, minden irányban kielégítő.

Nincs okunk arra, hogy a közönség figyelmét a nemzeti jelszavak riadózával hívjuk fel a szintársulatra. Ezek a jelszavak úgy látszik már nem alkalmasak arra, hogy hatást érjenek el a gondoktól-bajoktól elfásult közönségnél. Ide

már a vásári kikiáltó hangos dobjának tam-tamja kell!

Hölgyeim és Uraim! Ide tessék jönni, ne csak a kávéházba, klubba, kocsmába! Itt látható még egy kis kultúra, igazi diszletekkel, zenekarral, valódi színészekkel és színésznőkkel, a nézőtérén meleg van és jók az előadások, — ugy mint drámák, amiknél sirni lehet, operettek, vigjátékok, bohózatok, amiknél röhögni lehet a megszakadásig. Olcsó helyárak, pontos kiszolgálás. Tessék, hölgyeim és uraim! Folyvást lehet jegyet váltani...

Ott tartunk, hogy már erre a valóban csábító kikiáltásra sem tódulna a közönség a pénztárhoz. A lapos erszények elsavanyították a kedélyt, — mondják, hogy alig van módja valakinek arra, hogy szórakozzék. De talán, ha bikaviadalokat rendeznének a szinpadon vagy nyaktörő akrobatamutatványok lennének műsoron jósnőkkel és szuggeszcióval... De így?... Ki ad ezért pénzt manapság?

Hát bizony ez a tendencia megérzik mindenütt a színházi üzemek műsorán. A klasszikus, komoly irodalom leszorult a szinpadokról, a helyeket pajzán operettek, látványos revük, grndgignol-szerű rémdrámák, vaskos pikantiériájú bohózatok foglalták el. A színház vezetősége minden áldozatot meghoz, hogy a közönség ilyenre fordult igényeit is kielégítse. A legjavát hozza, dicséretes igyekezettel, jó előadásban.

És ha a frázisok, jelszavak nem tudtak hatást elérni, bizonyosra vesszük, hogy ezek a színházi „szenzációk“ becsöditik a közönséget a nézőtérre. El kell olykor felejteni a napközi gondokat. Erre pedig igazán a legjobb alkalom városunkban a színház.

Tessék tehát, hölgyeim és uraim, folyvást lehet beszélni! Mindjárt kezdődik az előadás...

Országos kirakatverseny

A Flora rum- és likörgyár Rt. Arad, nov. közepén egy új sorozat lukszusminőségű italt hozott forgalomba és ennek bevezetésével kapcsolatos reklámakció keretében 30 tekintélyes pénzdíjat tűzött ki azon legszebb kirakatok rendezői részére, melyekben az új italok szembeötlően vannak elhelyezve. A 3000, 2000, 1000, 500 stb. lejese díjakat a kirakatokról felveendő és beküldendő fényképek alapján fogja egy bizottság odaitélni a kirakatok rendezői részére, míg a cégek diplomát kapnak. A nem díjazot fényképeket a Florigyár 100 lejért megvásárolja. Erre a célra különben a Florigyár kedvezményes pauszál-áron szállítja a liköröket, melyek gyönyörű, ujszerű kiállításukkal és kiváló minőségükkel nagy feltűnést fognak kelteni. A kirakatverseny feltételeiről és egyéb kedvezményeikről szóló ismertetést, továbbá az új likőr képét és leírását stb. kívánatra a Florigyár beküldi az érdeklődőknek.

Világhírű tudósok

találkoznak Budapesten a Nemzetközi Technikai és Kémiai kongresszuson

A legutóbb Scheweningben tartott hasonló kongresszus határozata alapján 1939 júliusában

Budapesten rendezik meg a Mezőgazdasági Iparok VI. Nemzetközi Technikai és Kémiai Kongresszusát.

Schweningen előtt Bruxellesben, Párisban és Liegeben rendeztek meg ilyen kongresszusokat, amelyek magas létszámuk és kiemelkedő szellemi színvonaluk révén a legjelentősebb nemzetközi megmozdulások közé számítanak.

A budapesti kongresszus napirendjén a mezőgazdasági iparokkal kapcsolatos legfontosabb természettudományos, közgazdasági és gyakorlati kérdések szerepelnek. Ezek közül különös érdeklődésre tarthatnak számot:

a vitamindús élelmiszerek gyártása, analitikai eljárás szabványosítása, a jó maláta minőségi feltételeinek meghatározása a termelt sör szempontjából, a buza tulajdonságainak meghatározása a minősítés és értékelés szempontjából, a tej ipari alkalmazását befolyásoló tényezők, a motorhajtásra szolgáló alkohol kérdése, a cukorgyári mésziszap hasznosítása, a mezőgazdasági iparok nyersanyagainak elosztása és beszerzése, a termelői haszon kérdése a mezőgazdasági iparban, a mezőgazdasági ipari munkások jogi helyzete és a mezőgazdasági ipari kartellek jogi helyzete.

Ezek a kiragadott példák képet adnak arról, hogy a budapesti kongresszus a kémiai és technikai vonatkozásokon túl elődeinél nagyobb mértékben fogja a mezőgazdasági ipari problémakör közgazdasági és szociális vonatkozásait kidomborítani. Az egyes témák előadóiul sikerült a nemzetközi tudományos élet legkiválóbb szakembereit megnyerni. A kongresszus tudományos osztályának munkáját osztályelnöki minőségben **Szent-Györgyi** Albert Nobel-díjas egve-

Egy lapra fizessen elő,
de az az egy — jó legyen!

temi tanár, dr. Sigmund Elek műegyetemi tanár, valamint dr. Surányi-Unger Tivadar szegedi egyetemi tanár, a miniszterelnökség gazdaságkutató osztályának a vezetője irányítják.

Drágít a posta, drágít a rádió, drágít a vasút

A legilletékesebb helyről, a leghatározottabb formában hallatszanak ígéreték és jelennek meg rendeletek az árdrágítók, illetve általában az árdrágítás letörésére. Nagyon helyesen van ez így, mert hiszen az állam nem türheti, hogy a fogyasztó tömegeket kiszipolyozzák, visszaéljenek az adott helyzettel és olyan áron árusítsák a különböző kereskedelmi cikkeket, amelyeket meg sem tudunk fizetni. Éppen ezért mondjuk, hogy nagyon helyesen van ez így, de ugyanakkor engedteszék meg nekünk a kérdés:

ha az üzleti életben olyan erélyesen és hathatósan kívánják alkalmazni az árdrágítás elleni intézményeket, miért engedik meg, miért teszik lehetővé, hogy más vonatkozásban napról-napra, hétről-hétre dráguljon a megélhetés?

Miért nem találunk más megoldást a különböző helyzeti körülmények rendezésére, hanem alkalmazzák a díjszabás-emelést a postai szolgálat terén?

Miért tették lehetővé, hogy a rádióelőfizetési díjakat növeljék?

Miért nem gondoskodnak arról, hogy az ilyen és ehhez hasonló formában jelentkező terhek legalább ne növekedjenek?

A közteherviselés tekintetében ez az ország mindenkor megmutatta, hogy példás öntudattal róják le adókötelezetteiket a polgárok, de éppen ezért jogos a kérdés:

áthárítható-e minden kötelezettség, minden kiadástöbb-

Egy lapra fizessen elő,

**de az az egy —
jó legyen!**

let, minden áremelkedés az adófizető polgárság válára, a legkülönbözőbb közvetlen és közvetett közterhek formájában?

Tudjuk, hogy a körülmények kényszerítő módon hatnak, de ugyanakkor tudjuk azt is, hogy milyen akrobatikus mutatványokat kell a meghatározott fizetéssel bajlódó polgárságnak végeznie minden elsején, hogy valahogyan, toldásokkal és toldásokkal, kölcsönökkel és újabb kölcsönökkel beoszthassa csekélyszámu, ezerfelé tagolódnó baniait. Tudjuk, hogy a közterhek a közösség érdekeit, célját szolgálják, de tudjuk azt is, hogy kettőből soha sem lesz négy, vagyis, hogy a kifizetések alkalmatlanok a jövedelmet sokszorosan meghaladó kiadások fedezésére.

Éppen ezért, egyetlen megoldási forma, mert hiszen nem a közterhek jellegének megváltoztatását kívánják az emberek, hanem azt, hogy tegyék lehetővé számukra az adók, illetékek fizetését, tehát az egyetlen lehetőség a meghatározott fizetésből élő lakóság jövedelmének felemelése. A megdrágult élet, az ezernyi gond, a naponként jelentkező bajok és nehézségek leküzdéséhez éppen úgy, mint minden más háborúhoz, három dolog kell: pénz, pénz és pénz. A pénz forrásainak nem szabad kiapadniok...

A gázgyár

hatvanöt kilométeres csőhálózatát ipari vízszolgáltatásra fogja felhasználni a város

Arad gázellátásának ügye rövidesen végérvényesen rendeződik, amennyiben a város számára biztosított gázszolgáltatási koncesszió kiadása — amelyről elsőnek számolt be az **Ország-Világ** — a közeljövőben megtörténik.

Tripa Mihai, az önállósított gépüzemek igazgatója lentjárt Bucureştiben, ahol beható tárgyalásokat folytatott. A gázkoncesszió megszerzése elsősorban a különböző, tartályokban forgalombahozott gázokat előállító és árubabócsajtó vállalatok érdeke, a város egyedárusítási jogára hivatkozva megszüntetheti az illető gáztermékek árusítását. Ez a jog az, amely a gázszolgáltatási egyedáruság jogában az értéket képviseli, nem pedig a jelenlegi gázgyár hasznosításának lehetősége. A gázgyár és az itt gyártott világító és hőszolgáltató gáz idejétnulta lehetőséget jelentenek és éppen ezért a gázgyár munkáját teljesen megszüntetik és a gázszolgáltatás ebben a vonatkozásban végképp befejezi pályafutását Aradon.

Ezzel egyidőben azonban felmerült a kérdés:

mi történik a várost behalózo gevezetekekkel, amelyeknek felhasználása teljesen lehetetlenne váit. Ez a csőhálózat igen tekintelyes terjedelmű, mert amig Aradon a Shone-csatorna csak 19 kilométer terjedelemben áll a közönseg rendelkezesere, a valamikori eisorendu fontosságú és általában használt gáz 66 kilométeres csőhálózatban cirkulalt Aradváros területen. A 65 kilométernyi gázcső fel-szedése ugyszólván többbe kerülne, mint amennyit az egész, ócskavasnal egyebre nem jó hasznát megér. Eppen ezért **Tripa Mihail** rendkívül nagyjelentőségű tervet készített, hogy a gázcsövek ne vesszenek karba, ugyanakkor pedig a város es a város lakossága előnyt élvezzenek a kiterjedt gázcsőhálózat fenntartásából.

A terv szerint, megfelelő átalakítással ugy hasznosítják a gázcsöveket, hogy a városi vízszolgáltatással kapcsolják össze és a gázvezetékhalózaton keresztül szüretlen és locsolára, valamint haonló célokra alkalmas vízzel látják el a közönseget.

Az érdekes terv meitán kelt feltünést, mert gyakorlati értékü ujítást hoz, ha valóban megvalósítják.

Ami a város gázszolgáltatásának koncesszióját illeti, e tekintetben az Aragaz, a Pebe-Gaz, vagy a Redgaz jöhetnek számításba. **Tripa Mihai** közüzemi igazgató ennek megfelelően folytatja tovább a megbízéseket, amelyek természetesen jelentős anyagi előnyöket kívánnak biztosítani Aradnak az **előző gázszolgáltatásban** helyett most bérbeadandó koncesszió ellenében.

SZENTGYÖRGYI EMIL DIVATÁRUNAGYÁRUHÁZA

idén is megrendezi szokásos karácsonyi ajándékekcióját, hogy lerója háláját és megkülönböztetett tiszteletét vevő-közönsege iránt. Ez a közönseg evék hosszú sora óta hűségével és ragaszkodásával fejlesztette olyan méretékebe ezt a kitüno céget, hogy ma már válogatott izléssel szortirozott raktarával bármelyik fővárosban is megállná a helyét.

A cég praktikus és értékes ajándékokat nyujt karácsonyra vevőinek: mindenki, aki az év végéig ötszáz lei értékü vásárlást eszközöl, — részt vesz a sorsolásban és könnyen hozzájuthat a remekbeszűit nyeremény-selyempaplanok egyikéhez.

Nem feltétlenül szükséges, hogy a vevő egyszerre vásárolja le az ötszáz lei értéket. Ez kisebb tételekben is lehetséges és amennyiben ez a vásárlás kiadja az ötszáz lei értéket a meghatározott terminusig, — a cég készséggel bocsát rendelkezésre egy részvételi számot az ajándékekcióra.

Szentgyörgyi Emil divatáruháza részéről dicséretes ez a nagyvonaluság és bizonyítéka annak, hogy egy modern kereskedőt munkájában nem zavarhat semmi néven nevezendő, külső vagy belső okokból származó borulátás. (x)

AZ ORSZÁG-VILÁG

a legkitünőbb és legtökéletesebb tudósítói szolgálattal rendelkezik. A bel- és külföldi eseményeket, eredeti cikkek keretében, a legmegbízhatóbban tárja az olvasó elé.

Az ORSZÁG-VILÁG

kéthetenként összefoglaló képet ad olyan aktualitásokról — könnyen és tárgyilagosan — amelyekkel a napilapok nem foglalkoznak.

Az ORSZÁG-VILÁG

az igazi demokráciáért küzd és minden sorában a reakció ellen harcol, a népek békéjéért, megértéséért és belső nyugalomért.

Az ORSZÁG-VILÁG

a legjobb ujságírógárdát csoportosítja maga köré. Munkatársai között Ardeal jelesei foglalnak helyet, akik nyugati szellemet jelentenek a sajtó életében.

Az ORSZÁG-VILÁG

művészeti rovatai a modern ember széles látóköréhez simulnak és minden tekintetben felvilágosodottságot jelentenek.

Az ORSZÁG-VILÁG

társadalmi akcióiban és közleményeiben felkarolja a kisemberek ügyét, istápolja az elhagyatottakat, a nyilvánosság elé viszi a becsületes, dolgozó emberekkel történt igazságtalanságokat és gondoskodik azok orvoslásáról.

Az ORSZÁG-VILÁG

közgazdasági cikkeiben a kereskedő és iparosvilág érdekeit képviseli és tántoríthatatlanul küzd sérelmeik és a korrupció ellen.

Az ORSZÁG-VILÁG

kéthetenként, kiváló írók tollából, humoreszkeket és hangulatos, rövid irodalmi közleményeket tartalmaz, melyek méltán illeszkednek a nívós, másirányú közlemények keretébe.

Lapunk példányszámonként nem kapható. Előfizethető: Arad, Bulv. Regele Ferdinand 19.

Ország - Világ

(ERDÉLYI ÉLET)

GELLER ÖDÖN

társadalmi, művészeti és irodalmi országos riportlapja.

(Bejegyezve: Trib. Arad, Secția III-a Con.

Dos. Nr. Pres. 8./1938/2.)

Lapunk kizárólag előfizetés útján kapható.

Előfizetés egy evre: pénzintézeteknek, vállalatoknak, nagykereskedőknek, kávéházaknak és külföldre 1200, magánosoknak 1000, köztisztviselőknek és nyugdíjasoknak 600 lei. Hirdetési árszabályzatunk a sajtó és propagandaügyi alminisztérium hirdetési igazgatósága által van megállapítva.

ARDEALI SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: ARAD,
Bulevardul Regele Ferdinand 19. Telefon: 15—25.

Szerkesztőségi órák: d. e. 8—12-ig, d. u. 4—6-ig.

Nyomda: „Phönix”, Arad, Piața Plevnei 2. Telefon: 16—39.

Pénztelvetelre — pecsettel ellátott nivalatos nyugta ellenében — csak fényképes igazolvánnyal rendelkező kiadóhivatali meghívottak vannak feljogosítva!

Semmi kifogásunk sincs az ellen, ha laptársaink átveszik eredeti cikkeinket, de csakis lapunk vagy cikkírőnk megnevezésével!

SOK

hirdetőnek szerzett sikert 27 év óta az „Ország-Világ” politikai, társadalmi, közgazdasági és művészeti riportlap, mely

KICSI

volt, amikor elindult s most már Arad és az utódállamok majdnem minden házában megtalálható. Igen

SOKRA

értékeli ma már a hirdetőközönség ezt a régi, közkedvelt, jól bevezetett riportlapot és ezért a hirdetők közül sok százra

MEGY

azoknak a száma, kik sikerrel hirdetnek az „Ország-Világ”-ban. Állandó hirdetőknél nagy kedvezmény!

APRÓ HIRDETÉSEK

Női felöltők, ruhák, complék. Eredeti modellek! Elsőrendű anyagok! Olcsó árak! **Menczer confectio.** Mercur-tag. Fischer Eliz-palota.

BÉLYEGZŐKET olcsón, jól és azonnal készít **Stampa** bélyegzőgyár, Arad, Str. Eminescu 12.

MINT A HARANG NYELV NÉLKÜL, — olyan a gyáros, vállalkozó, kereskedő, iparos reklám nélkül. Új vevőket ma már csak szabadtéri reklám által szerezhet, mert bármilyen jó árut tart vagy készít, nem tudja értékesíteni, ha nem propagálja. Az **ORSZÁGVILÁG „AGGE” REKLÁMOSZTÁLYA** elősegíti igyekezetét és készséggel bocsátja rendelkezésére tapasztalatait. Tegyen kísérletet! **B. B. G. R. G.** Ferdinand 19. Tel. 15—25.

Ilica György. Ortopäd és ludtalpu cipőket orvosi előírás szerint szakszerűen, luxus cipőket legújabb model szerint a legjobb anyagból készíti. Arad, Str. V. Goldiş No. 1.

Menyasszonyi és alkalmi csokrokat, élő- műkoszorukat leszebben készít **Mihelyi Vidor** virágüzlete Arad, Gen. Berthelot 2. A színházzal szembe.

— **Nagy Imre** nődivat-szalónja az **Eminescu ucca 8 szám** alatt már teljes gőzerővel dolgozik, hogy kielégítse városunk előkelő hölgyközönségének rendeléseit.

CSAK AZ ÁRAK OLCSÓK, minőségeink változatlanul jók! **Goldstein Lajos** divatáruháza mélyen leszállított áron nagy választékot nyújt kosztüm és kabátujdonságokban, selyem és mosóáruban. Str. Bratianu 2.

Ardeal legfrisebb hireit közli az 52 éves

Aradi Közlöny

Fizessen elő az

ARADI-KÖZLÖNY-re

Hirdessen az

ARADI-KÖZLÖNY-ben

— „PHÖNIX“-NYOMDA, Arad, Piața Plevnei Nr. 2. Telefon 16—39. Ajánkozik mindenféle könyvnyomdai uton előállítható munka izléses és pontos elkészítésére a legrövidebb időn belül, versenyképes áráért. Könyvek, folyóiratok, ujságok, hivatalos, iskolai és egyházi nyomtatványok, árjegyzékek, falragaszok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, gyászlapok, ipari, kereskedelmi, gazdasági és pénzügyi nyomtatványok, körlevelek, üzleti értesítések, borítékok, levélpapírok, számla- és megrendelőkönyvek, felszólító levelek, levelezőlapok készítése bármely szöveggel a legizlésebb kiállításban. Kérjen árajánlatot!

Tip. „Phönix”, Arad.